

Yurtseverlik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yurtseverlik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33528>

Özet

Yurtseverlik Tutum Ölçeği, bireylerin **yurtseverlik** kavramına yönelik sahip oldukları tutumları değerlendirmek amacıyla Fatih Yazıcı tarafından 2009 yılında yüksek lisans tezi kapsamında uyarlanan ve kullanılan bir ölçektir. Ölçek, yurtseverliği iki temel ve zıt boyutta ele almaktadır: Koşulsuz bağımsız temsil eden "Kör Yurtseverlik" ve eleştirel katılmı vurgulayan "Yapıcı Yurtseverlik". Toplam 20 maddeden oluşan bu araç, 5'li Likert tipi derecelendirme formatını kullanır ve Sosyal Bilgiler ile Tarih öğretmenlerinin tutumlarını ölçmek üzere geliştirilmiştir.

Yapılan psikometrik analizler, ölçeğin tutarlı ve geçerli bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir; hem iç tutarlılık katsayıları hem de yapı geçerliliği sonuçları, ölçeğin akademik çalışmalarda kullanıma uygunluğunu desteklemiştir.

Anahtar Kelimeler

Yurtseverlik, Tutum, Ölçek, Kör Yurtseverlik, Yapıcı Yurtseverlik, Faktör Analizi, Güvenirlik, Sosyal Bilgiler Eğitimi.

Yazarlar

Fatih Yazıcı

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, eğitim alanında çalışan bireylerin **yurtseverlik** kavramına yönelik sahip oldukları tutumları ve algıları sistematik bir şekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle Sosyal Bilgiler ve Tarih öğretmenlerinin yurtseverlik eğitimine dair yaklaşımlarını belirlemek üzere geliştirilmiştir. Bu sayede, öğretmenlerin vatanseverlik anlayışlarının pedagojik yaklaşımlarına nasıl yansıtıldığını anlaması hedeflenmiştir.

Ölçek, katılımcıların vatanseverlik duygularını sadece yüzeysel bir bağlam olarak değil, eleştirel ve yapıcı bir çerçevede değerlendirmelerine olanak tanıyan iki alt boyut üzerinden çalışarak, yurtseverliğin farklı türlerini ayırt etme yeteneğine sahiptir.

Yapı

Ölçek, **yurtseverlik** tutumunu iki ana boyutta ele alan teorik bir çerçeveye dayanmaktadır:

Kör Yurtseverlik: Bu boyut, bireyin ülkesini haklı ya da haksız olmasına bakmaksızın koşulsuz desteğemesi, eleştiriyi reddetmesi ve mevcut durumu sorgulamaması eğilimini ölçer. Bu boyut 12 maddeden oluşmaktadır.

Yapısal Yurtseverlik: Bu boyut, bireyin ülkesine olan sevgisini korurken, aynı zamanda ülkenin eylemlerini eleştirebilme, iyileştirme çabası gösterme ve demokratik süreçlere yapısal katkıda bulunma isteğini ölçer. Bu boyut 8 maddeden oluşmaktadır.

Bu iki boyutlu yapı, yurtseverlik kavramının sadece duygusal değil, aynı zamanda rasyonel ve eleştirel bir vatandaşlık bilinci gerektirdiğini göstermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerliliğini incelemek amacıyla Faktör Analizi uygulanmıştır. Analiz öncesinde veri setinin faktörleştirme uygunluğunu belirlemek için yapılan testlerde, Kaiser Meyer Olkin (KMO) değeri ,79 olarak bulunmuştur; bu değer, verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Ayrıca **Bartlett testi** sonucu 1739,93 ($p < 0.05$) olarak hesaplanmıştır, bu da korelasyon matrisinin anlamlı olduğunu kanıtlamıştır.

Başlangıçta yapılan analizde altı boyut ortaya çıkmışsa da, bu boyutlar kuramsal olarak açıklanabilir olmadıktan sonra, ölçeğin faktör yapısını teorik çerçevede göz önünde bulundurularak iki faktörle sınırlandırılmıştır. İki boyutta açıklanan toplam varyans oranı %40,45 olarak hesaplanmıştır. Birinci faktörün (Özdeğer: 4,10) açıkladığı varyans %20,51, ikinci faktörün (Özdeğer: 3,99) açıkladığı varyans ise %19,93'tür. Madde faktör yükleri birinci boyutta .23 ile .77, ikinci boyutta ise .28 ile .84 aralığında değişmektedir.

Güvenirlilik

Yurtseverlik Tutum Ölçeğinin iç tutarlılığını değerlendirmek amacıyla Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Elde edilen katsayılar ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir ve tutarlı bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir:

Ölçeğin tamamı için Cronbach Alfa katsayısı: **,786**

Kör Yurtseverlik alt boyutu için katsayı: **,807**

Yapısal Yurtseverlik alt boyutu için katsayı: **,841**

Genel olarak ,70 üzerindeki katsayılar kabul edilebilir güvenirlik düzeyini işaret ettiğinden, bu bulgular ölçeğin tutarlı bir yapıya sahip olduğunun güçlü bir göstergesidir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini incelemek amacıyla Faktör Analizi kullanılmış ve faktör döndürme yöntemi olarak **Varimax Döndürme Metodu** tercih edilmiştir. Yapılan ilk analizde altı faktör elde edilmesine rağmen, teorik beklentiler doğrultusunda yapı iki faktörle sınırlandırılmıştır.

Sınırlandırılmış iki faktörlü model, toplam varyansın %40,45'ini açıklayarak kuramsal yapıyı

desteklemiştir. Bu iki faktör, sırasıyla Kör Yurtseverlik ve Yapıcı Yurtseverlik alt boyutları oluşturulmaktadır. Faktör yüklerinin dağılımı, maddelerin ilgili boyutlara güçlü bir şekilde yüklendiğini teyit etmektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Tutum Ölçeği)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1=hiç katılmıyorum - 5=kuvvetle katılıyorum)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler (Sosyal Bilgiler ve Tarih Öğretmenleri)

Yaş Grubu: Yetişkin

Popülasyon Detayları: Tokat ilinde görev yapan Sosyal Bilgiler ve Tarih öğretmenleri üzerinde uygulanmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan, 20 maddeden ve iki alt boyuttan oluşan bir tutum ölçüm aracıdır.

Anahtar Kelimeler

Patriotism, Blind Patriotism, Constructive Patriotism, Psikometri, Sosyal Bilimler, Tutum Ölçümü, Öğretmen Eğitimi, Güvenilirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor

İletişim E-posta Adresi: yazicizade@gmail.com

Yazın Adresi: Fatih Yılmaz (Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat)

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2009 (Yüksek Lisans Tezi)

Çinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

PDF Erişimi: Ölçeğin orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [yurtseverlik-](#)

[tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Yazıcı, F. (2009). *Yurtseverlik eğitimi: Sosyal Bilgiler ve Tarih öğretmenlerinin tutum ve algılarına yönelik bir çalışma (Tokat ili örneği)*. (Yüksek lisans tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.

Tez Merkezi Linki: tez.yok.gov.tr

Yurtseverlik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek 20 madde ve 2 alt boyuttan oluşmaktadır.

Kör Yurtseverlik (12 madde)

Haklı ya da haksız olsun ülkemizi desteklerim (3. madde)

İnsanlar sürekli olarak Türkiye'de bir şeylerin akışını değiştirmeye çalışmamalıdır (8. madde)

Yapıcı Yurtseverlik (8 madde)

Türkiye'ye mensup olduğum için onun bazı eylemleri beni üzzer (13. madde)

Eğer Türkiye Cumhuriyetini eleştirirsem, bunu ona olan sevgimden dolayı yaparım (16. madde)